

Дзіцячая мастацтва

Год выдання 34-ы
№ 11 (1270)
7 лютага 1967 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СІЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ПЛЕНУМЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ БЕЛАРУСІ

4 лютага г. г. адбыўся пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі.

З дакладам «Аб задачах партыйных арганізацый рэспублікі па выкананню пастановаў ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі» выступілі кандыдаты ў члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі П. М. Машараў.

У спрэчках па дакладу выступілі т. т. І. Я. Палякоў — першы сакратар Мінскага абкома КПБ, І. М. Макараў — старшыня Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў, У. А. Мікуліч — першы сакратар Брэсцкага абкома КПБ, А. Н. Аксёнаў — першы сакратар Віцебскага абкома КПБ, В. Ф. Языковіч — першы сакратар Гомельскага абкома КПБ, М. А. Мі-

ковіч — міністр культуры БССР, А. М. Ваніцкі — сакратар ЦК ЛКСМБ, У. Ф. Міцкевіч — першы сакратар Гродзенскага абкома КПБ, Ф. М. Івановы — сакратар Магілёўскага абкома КПБ, А. І. Белякова — старшыня выканкома Гродзенскага раённага Савета дэпутатаў працоўных, Л. П. Мятліцкі — першы сакратар Мінскага гаркома КПБ, А. А. Аніхімоўскі — слесар-зборшчык Віцебскага завода імя Кірава.

З інфармацыйнага «Аб рэалізацыі крытычных заўваг, просьб і прараной, выказаных на XXVI з'ездзе Кампартыі Беларусі і наступных пленумах ЦК КПБ» выступілі загадчык аддзела арганізацыйна-партыйнай работы ЦК КПБ М. Н. Полазаў.

Па абмеркаваных пытаннях прыняты адпаведныя пастановы.

АБ ЗАДАЧАХ ПАРТЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ РЭСПУБЛІКІ ПА ВЫКАНАННУ ПАСТАНОВЫ ЦК КПСС «АБ ПАДРХТОЎЦЫ ДА 50-ГОДДЗЯ КАСТРЫЧЫЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ»

ПАСТАНОВА ПЛЕНУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КП БЕЛАРУСІ АД 4 ЛЮТАГА 1967 ГОДА

Савецкі народ, перадавая людзі ўсяго свету рыхтоўчыя ўрачысты адзначэнні 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі — свята перамогі камунізму, трыумфу марксізма-ленінізма, вялікіх дзядоў рабочага класа, Працоўнай Беларусі, які ў сваёй савецкай людзі, у дні падрыхтоўкі да юбілея з новай сілай выказваюць сардэчнае удзячнасць Камуністычнай партыі, яе тварца і стваральніку У. І. Леніну, які аддаў геніяльны розум і ўсё жыццё справе рэвалюцыі, барацьбе за шчасце людзей, за дэмакратыю, непахісную рашучасць свята выканаць яго заветы, берачы і памятаючы заветы Кастрычніка.

Беларускі народ з велізарным натхненнем сустрэў пастанову ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі», у якой раскрыта сутэсна-гістарычнае значэнне паўвекавага шляху, прайдзенага савецкім народам пад кіраўніцтвам ленінскай партыі, паказаны карысныя знаменні, якія адбыліся ў свеце пад уплывам Вялікай Кастрычніка. Гэтыя важныя палітычны і тэарэтычны дакумент партыі натхняе працоўных на новыя подзвігі ў імя камунізму.

Кастрычніцкая рэвалюцыя ўпершыню ў свеце знішчыла эксплуатацыйны лад, адкрыла новую эру ў гісторыі чалавецтва. Эканамічнае, сацыяльнае і палітычнае развіццё народных мас, усёбаковае іх развіццё сталі мэтай народнай рэвалюцыі дзяржавы рабочых і сялян.

За гады Савецкай улады наша краіна прайшла шлях ад памешчыцка-капіталістычнага ладу да карэзных сацыялістычных пераўтварэнняў, да грамадства, якое не ведае эксплуатацыі, ад палітычнага беспраўя працоўных — да сацыялістычнай дэмакратыі ад нацыянальнага прыгнёчэння народаў — да іх свабоды і роўнасці, дружбы і братства; ад тэхнічна-экспансіўнага адстацы — да сучаснай індустрыяльна-аграрнай калектыўнай сельскай гаспадаркі; ад непісьменнасці — да небывалага росту народнай асветы, навуцы і культуры.

За гэтыя гады ў БССР, як і ў іншых брацкіх рэспубліках, адбыліся глыбокія сацыяльна-эканамічныя пераўтварэнні. Беларусь, якая да рэвалюцыі з'яўлялася адсталяй Украінай царскай Расіі, не мела сваёй дзяржаўнасці, сёння з'яўляецца развітай індустрыяльна-аграрнай сацыялістычнай рэспублікай. У Беларускай ССР пабудаваны буйнейшыя прадпрыемствы хімічнай індустрыі, дакладнага прыборабудавання, станкібудавання, машынабудавання, металаварочнай прамысловасці, вядзючае шырокае фронты разведкі і выкарыстання прыродных рэсурсаў. Карысныя сацыяльна-эканамічныя адбыліся ва ўкладзе асявоўчага жыцця. Перамога калгаснага ладу прывяла да стварэння ў рэспубліцы буйной сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Сацыялізм забяспечыў не толькі наўлільны рост матэрыяльнага дабрабыту працоўных, але і назменуна ўзвысіў і ўзабагаціў іх духоўнае жыццё. За гады Савецкай улады Беларусь стала рэспублікай сучаснай індустрыяльна-аграрнай сельскай школы, вышэйшых і сярэдніх навуковых устаноў, навукова-даследчых устаноў. Вялікіх паступаў дасягнула беларуская культура. Многія творы літаратуры і мастацтва, вынікі навуковых даследаванняў маюць шырокае выкарыстанне не толькі ў нашай краіне, але і ва ўсім свеце. Дасягненні ў галіне вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай, навукова-аб'ектаўнай паліткі КПСС, іскравае сведчанне трываласці саюза рабочага класа і сялянства, непарушныя дружбы народаў СССР, перавага савецкага грамадскага і дзяржаўнага ладу.

Працоўная рэспубліка поўна рашучымі сустрэць 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі новымі дасягненнямі ў развіццё народнай гаспадаркі. У горадзе і вёсках не бывае небылых размах сацыялістычнае саборнасці, на юбілейную вахту становяцца ўсё новыя і новыя працоўныя калектывы.

Пленум ЦК КП Беларусі аднадушна адабраў пастанову Цэнтральнага Камітэта КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі» і прымае яе да наўлільнага выканання.

Пленум абавязвае бюро ЦК КПБ, абкомы, гаркомы, райкомы КПБ, партыйныя арганізацыі ўсюды разгарнуць арганізатарскую і палітычную работу па рашучым і практычнаму выкананню пастановаў ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі». Абмеркаваць пытанні, звязаныя з падрыхтоўкай да юбілея Савецкай улады, на пленуме партыйнага камітэтаў, сходках партыйных партыйных, камсамольскіх і прафсаюзных арганізацый. Забеспечыць асабісты ўдзел у палітычнай рабоце кіруючых кадраў.

Усім ідэалагічнымі і культурнымі перадаўчымі арганізацыямі і арганізацыямі Камуністычнай сацыялістычнай рэвалюцыі для нашага народа, яе ўплыву на развіццё сацыялістычнага працэсу, перамогу сацыялістычнай рэвалюцыі ў іншых краінах, на развіццё нацыянальна-вызваленчага руху.

У цэнтры ўвагі партыйных арганізацый павінен быць прапаганда вэчна жывага і развіваюча-

га марксісцка-ленінскага вучэння, яго тварца пераўтваральнага характару. Неабходна ўсебакова асяццяць гісторыю барацьбы КПСС за перамогу ідэй навуковага камунізму, супраць вышэйшых партыйных партый; растлумачыць поспехі Савецкага Саюза і іншых брацкіх краін, паказваючы перавагі сацыялістычнага дзяржаўнага і грамадскага ладу, значэнне перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, бескарнісцвай дэмакратыі СССР краінам, якія вызваліліся ад каланіяльнага панавання, барацьбы КПСС за ўмацаванне адзінага міжнароднага камуністычнага руху.

Больш актыўна развіваць рэвалюцыйны і працоўныя традыцыі нашага народа, выхоўваючы працоўных у духу савецкага патрыятызму і пралетарскага інтэрнацыяналізму, вернасці Ідэям камунізму, непрымыслимай бумажнай дэмакратыі, фарміраваць у іх высокую маральную якасць, гатоўнасць заўсёды і ўсюды адстойваць заветы Кастрычніка.

Пленум абавязвае партыйныя, савецкія, прафсаюзныя, камсамольскія арганізацыі, разгортаючы падрыхтоўку да 50-годдзя Кастрычніка, павысіць творчую актыўнасць працоўных рэспублікі і накіраваць яе на паспяховае ажыццяўленне рашэнняў XXVI з'езда КПСС, планаў новай пяцігодкі, канкрэтных задач камуністычнага будыўніцтва. Неабходна ўсюды пашырваць ініцыятыўны калектывы перадавых прадпрыемстваў прамысловасці, транспарту, будоўляў, калгасу і саўгасаў, якія выступілі пачынальнікамі сацыялістычнага спорнаўтварэння за дастойную сустрэчу 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі. Накіраваць накіраваць накіраваць працоўных на павышэнне эфектыўнасці грамадскай вытворчасці, паліпшыце якасці прадукцыі, зніжэнне яе себастошчы, эканомію і берлікасць, укараненне ў прамысловую і сельскагаспадарчую вытворчасць навуковых дасягненняў навуцы і тэхнікі, навуковай арганізацыі працы, ўмацаванне сацыялістычнай дыцыпліны і арганізаванасці.

Асабліва ўвагу трэба звярнуць на работу тых прамысловых прадпрыемстваў, калгасу і саўгасаў, якія адчуваюць цяжкасці ў рэалізацыі намечаных планаў. Прыняць меры для таго, каб кожны калектыв прыйшоў да 50-годдзя Кастрычніка з добрымі вытворчымі паказчыкамі, з радасным пачуццём выканання абавязку перад Радзімай. Юбілейны год Савецкай улады павінен стаць годам новых вялікіх поспехаў у развіццё эканамікі, навуцы і культуры.

Ганаровы абавязак навуковых работнікаў — азнамаваць 50-годдзя Савецкай улады далейшым расшырэннем і паліпшэннем даследаванняў праблем, якія маюць актуальнае тэарэтычнае і народнагаспадарчае значэнне, дабіваючы кутызшага ўкаранення навуковых адкрыццяў у грамадскую вытворчасць. Дзеянні літаратуры і мастацтва заклікаюць стварыць высокакачэўныя творы, дастойныя нашай вялікай эпохі.

У юбілейным годзе трэба будзе шмат зрабіць для забеспячэння далейшага росту матэрыяльнага дабрабыту і культурнага ўзроўню жыцця працоўных. Неабходна дабіцца безумоўнага выканання планаў будыўніцтва жылля і культурна-бытавага абстаўкі. Трэба шырока распаўсюдзіць ініцыятыўны камсамольскі Саветы калектываў працоўных Мінска, Брэста, Віцебска, Гомеля, Гродна, Магілёва, якія ўзялі канкрэтыя абавязальнасці па дабраўладжэнню гарадоў, асялення новай вясці і плошчы, па закладцы юбілейных сквераў, паркаў, алей.

У кожнай вобласці, горадзе, раёне распрацаваць і ажыццявіць канкрэтыя мерапрыемствы, якія прадугледжваюць паліпшыце гандлю і бытавога абслугоўвання насельніцтва, расшырэнне сеткі прадпрыемстваў грамадскага харчавання, майстаран, магазінаў, асацыяц іх сучасным абстаўчаннем і інвентарам, павысіць культуру абслугоўвання працоўных.

З мэтай захавання калектываў прадпрыемстваў прамысловасці, транспарту, будоўляў, калгасу і саўгасаў, якія дабіліся набыццём высокіх вынікаў у выкананні сацыялістычных абавязальнасцяў у гонар 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, устанавіць Памятныя сцягі ЦК КПБ, Прадзіумнае Вярхоўнага Савета, Савета Міністраў БССР і Бельсупрофа і рэспубліканскія прэміі.

Пленум лічыць адной з важнейшых задач партыйных арганізацый рэспублікі па падрыхтоўцы да 50-годдзя Кастрычніка павышэнне ролі Савета дэпутатаў працоўных у гаспадарчым і культурным будыўніцтве. З гэтай мэтай партыйныя камітэты павінен шырока выкарыстоўваць надыходзячыя выбары ў Вярхоўны Савет БССР і мясцовыя Саветы, правесці іх пад сцягам далейшага развіцця сацыялістычнай дэмакратыі, павышэння адказнасці Саветаў і іх выканацых органаў за вырашэнне канкрэтных задач камуністычнага будыўніцтва.

Пленум лічыць, што ў падрыхтоўцы і правядзенні 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі вялікія задачы ставяць перад прафсаюзнымі арганізацыямі. Яны павінен быць больш актыўна падтрымліваць і развіваць ініцыятыўны рабочых і служачых у кіраванні вы-

творчасцю, у сацыялістычным саборніцтве, руху за камуністычную працу, узмацніць работу па паліпшэнню арганізацыі працы, быту і адпачынку працоўных.

ЦК ЛКСМБ, камсамольскімі арганізацыямі рэспублікі неабходна прыцягнуць да актыўнага ўдзелу ў падрыхтоўцы да 50-годдзя Кастрычніка камсамольцаў і моладзь. Работа камсамольскіх арганізацый павінен быць накіравана на выхаванне падрастаючага пакалення ў духу савецкай рэвалюцыйнай традыцыі Вялікай Кастрычніка, вернасці заветам У. І. Леніна, справе Камуністычнай партыі. Усемерна развіваць і падтрымліваць у моладзі імкненне памятаць матэрыялы і духоўныя багацці сацыялістычнай Айчыны.

У ходзе падрыхтоўкі да 50-годдзя Кастрычніка арганізаваць вышаванне старых бальшавікоў, герояў рэвалюцыі, вэтэранў грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, непаробных удзельнікаў індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Узвясці памяць месцы, звязаныя з барацьбой за станаўленне і ўмацаванне Савецкай улады ў Беларусі, з ажыццяўленнем сацыялістычных пераўтварэнняў і абароны заветы Кастрычніка. Прывесці ў парадак існуючыя помнікі, абеліскі, брацкія магілы і месцы пахавання рэвалюцыйнага, барацьбітоў за Савецкую ўладу, шырока працягваючы да гэтай справы працоўных і асабліва моладзь.

Пленум абавязвае рэдакцыі рэспубліканскіх, абласных, раённых газет і часопісаў, Камітэт па радыёвяшчанню і тэлебачанню пры Саўеце Міністраў БССР і яго масовыя органы сістэматычна асяццяць падрыхтоўку да 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі. Друкаваць, тэлебачанне павінен ірчы адлюстроўваць славутыя рэвалюцыйныя дзеінысця Камуністычнай партыі, мужнасці і героям нашага народа, самаадданую працу савецкіх людзей, мабілізуючы іх на новыя працоўныя подзвігі.

Адным з важнейшых напрамкаў у дзейнасці друку, радыё і тэлебачання павінен быць асяццё гісторыі развіцця гарадоў і вёсак, прамысловых прадпрыемстваў, калгасу і саўгасаў. На канкрэтных прыкладах і фактах асяццяць тыя глыбокія змены, якія адбыліся за гады Савецкай улады ў абласных нашых гарадоў і вёсак, на заводах і фабрыках, паказваючы рост адукацыі, культуры і быту працоўных.

Даручыць бюро ЦК КПБ, абкомам, гаркомам, райкомам КПБ стварыць рэспубліканскую, абласную, гарадскую, раённую камісіі і камісіі пры пярэдніх партыйных арганізацыях па падрыхтоўцы і правядзенню юбілея Савецкай улады. Кожная вобласць, кожны горад і раён, прадпрыемства, саўгас і калгас, навуковая і навукова ўстанова павінен мець сваё камэрцыйнае плачы падрыхтоўкі да юбілея 50-га гадыня Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі неабходна прывесці як вялікае свята савецкага народа, як трыумф усепераможных ідэй Кастрычніка, ідэй камунізму.

ЦК КП Беларусі заклікае камуністаў, камсамольцаў, усіх працоўных рэспублікі прымаць максімальна актыўны ўдзел у шырока распаўсюдзіць народнагаспадарчыя планы і сацыялістычны абавязальнасці з яшчэ большым напружаннем і натхненнем працаваць над ажыццяўленнем рашэнняў XXVI з'езда КПСС, заданых новай пяцігодкі, азнамаваць славуты юбілей Савецкай улады новымі дасягненнямі ў гаспадарчым і культурным будыўніцтве, у барацьбе за перамогу камунізму ў нашай краіне.

ЗАПРАШАЮЦЬ КЛУБЫ

Пры Віцебскім гарадскім Доме культуры створаны клуб выбаршчыкаў. Савет яго рэгулярна запрашае на вечеры лектараў, арганізацыю сустрэч з цікавымі людзьмі. Тут выпускаецца нацыянальная газета «Голас выбаршчыка».

Адначасова расчыніліся дзверы клуба рэвалюцыйнай, байовай і працоўнай славы. На апошнім яго пасяджэнні перад прысутнымі выступілі старыя камуністы, ўдзельнікі кастрычніцкай падзей У. Ка-

Пры Воранаўскім раённым Доме культуры створана агітбрыгада для абслугоўвання выбаршчыкаў. Удзельнікі яе ўжо далі канцэрт працоўнікам саўгаса «Кастрычнік». Гораца ападыраўвалі гледчыя салісту

Самая сапраўдная мастацтва выўвучага мастацтва пастаянна дзейнічае ў Жабінкаўскай школе-інтэрнаце на Брэстчыне. І ня гэта гэта выстаўцы не палотны прафесіяналаў, а звычайныя малюнкi вучняў школьнай студыі выўвучага мастацтва, — усёбакова іна карыстаецца поспехам у «Гледачоў», сяброў і аднакласнікаў юных мастакоў.

На выставіцы прадставлена каля дзюэкст пабел. Эпісодычны першадына абнаўляецца, папаўняецца.

Фотакарэспандэнт БЕЛТА В. Герман зазіраў выраз той момант, калі кіраўнік школьнай студыі выўвучага мастацтва М. Карнеў разам са студыяцамі адбірае новыя работы на выставіку.

КРОКІ У ТВОРЧЫМ СПАБОРНІЦТВЕ

Фестываль самадзейнага мастацтва крокчы па рэспубліцы. Нядаўна скончыліся агляды тэатральных гуртоў і народна-аматарскіх тэатраў. Сотні аматараў драматычнага мастацтва трымалі спавяданне перад грамадствам. Як здалі яны гэты аднасны экзамен? Пра гэта мне і хочацца пагаварыць.

КРЫХУ СТАТЫСТЫКІ

Самадзейнае тэатральнае мастацтва вобласці за апошні час моцна падрадо і лікам, і якасцю, асабліва ў вёсках. У юбілейныя спаброды ўдзельнічала звыш 300 драматычных калектываў, у якіх уваходзілі больш як трыста самадзейных арганізацый. У агляды прыняло ўдзел няль 40 аўдыя новых калектываў. Гэта гурты раённых дамоў культуры ў Беразіно, Дзяржынску, Лагойску, Крупнах, Краснай Славобдзе, Стоўбцах, Клецьку, Смалявічах, а таксама калгасныя драматычныя гурты.

Большасць калектываў выступіла па сцэне са складанымі мюгаактывымі спектаклямі, падрыхтаванымі на здавальняючым мастацкім узроўні. Аматараў пазналі шэраг спектакляў па п'есах савецкіх драматургаў — «Дальнюю дарогу» А. Арбузава (Жодана, БелАЗ), «Маланька» А. Афінагенава (Стоўбцы), «Старыя сябры» Л. Малагоўскага (Салгорскі тэхнікум), «Аб асабістым» В. Штотені (Смалявічы), «Юнацтва бацькоў» В. Гарбатава (Вараўляны) і інш.

Варта адзначыць, што вялікую ўвагу сельскія самадзейныя артысты аддалі нацыянальнай драматургіі. З асаблівай любоўю рыхтавалі яны такія спектаклі, як «Над увалямі Серабранкі» І. Козла (Куранеці і Пяршамайскія сельскія гурты), «Панарац-ветка» (санаторый «Нарач»), «Марат Казей» В. Зуба (Дзяржынск), «Лявоніха на арбіце» А. Макаёнка (Мікалаеўшчына), «Пінская шляхта» В. Дуліна-Марцінкевіча (Валажын) і г. д.

Шкада толькі, што многія самадзейныя гурты не разлічылі свае сілы і не змаглі закончыць да агляду падрыхтоўку некаторых спектакляў. Так здарылася, напрыклад, з народным тэатрам Маладзечанскай мэблявай фабрыкі, драматычнымі гуртамі дамоў культуры Беразіно, Вілейкі, Радашовіч, Мядзеля, Відаць, ва ўсім гэтым не маляла доля віны і раённых аддзелаў культуры, а таксама абласнога Дома народнай творчасці.

Для паназу на абласным аглядзе ў Мінску раёныя намісці адрабры 8 драматычных калектываў. Чатыры з іх — народныя тэатры (Варысава, Слуцка, Маладзечна і Стары Дарог), астатнія — сельскія калектывы (Бокшыцы, Цімавічы, Астрышчынскі Гародок і Маладзечанскі раённы Дом культуры).

С. ПЯТРОВІЧ

З 21 па 26 студзеня самадзейныя артысты дэманстравалі сваё мастацтва на сцэне прафесіянальных тэатраў Мінска.

П'ЕСЫ, ЯКІЯ МЫ ВІБІРАЕМ

Рэпертуар у тэатральнай самадзейнасці (ды ці толькі ў самадзейнасці) — найлепшы паказчык творчых пошукаў калектываў, мастацкага густу яго кіраўніка і ўдзельнікаў. Нарэшце, па рэпертуару маркуюць аб творчай сталасці калектыву. У дадзеным выпадку, гаворачы пра выбар рэпертуару, не гэта ні на мінуту забываць, што год сёлетні — юбілейны.

На абласным фестывалі толькі чатыры спектаклі былі прысвечаны рэвалюцыйным падзеям і савецкай рэалізацыі. Гэта «Вогненны мост» В. Рамашова ў пастаюўцы народнага тэатра Маладзечанскага гарадскога Дома культуры, «Глогна і шыт» А. Галіева (народны тэатр Варысава), «Дастойныя шчасця» П. Дабравольскага — спектакль Старадарожскага народнага тэатра і «Блудны сын», янога падрыхтаваў Маладзечанскі драматычны гурток раённага Дома культуры (апошнюю работу можна далучыць да гэтай тэматыкі з п'есамі агаворкамі).

Астатнія калектывы (пераважна драматычныя гурты) прывезлі на агляд рускую і беларускую класіку. Слуцкі народны тэатр, напрыклад, прывёз у Мінск «Навалішчу» А. Астроўскага. Рэч, вядома, выдатная, але ж яна мала стасуецца да зят юбілейнага фестываля.

Больш маральных падстаў было ў драматычнага калектыва Астрышчынска-Гарадзечанскага Дома культуры, калі ён выбраў да пастаюўцы купалаўскаю «Паўлінку». Як ня гэта п'еса казвае жыццё напароддзі Кастрычніка і цесна прымае да агульнай карціны паназу рэвалюцыі. Тое ж самае можна сказаць і пра Бокшыцкі сельскі драматычны гурток, які прывёз на агляд «Раскіданае гняздо» Я. Купалы. Не гэта не пахваліць настаўнікаў-аматараў Цімавіцкай сярэдняй школы, якія не толькі ўнеслі свой асабісты ўклад у сцэнічнае раскрыццё нацыянальнай рэвалюцыйнай тэматыкі, але не пабаяліся нават выцягнуць з архіўнага пылу галубкоўскаю «Ганку», даправаць яе літаратурна і сцэнічна і зрабіць дастойны ўвагі шырокай грамадскасці. Гэта вялікі карысны дадатак да той рэпертуарнай спадчыны, якой карыстаецца самадзейнасць. Няма сумнення, што «Ганка» цвёрда зойдзе шырокаму дарогу на тэатральнай падмосткі.

Фестывальныя спектаклі асяццяць важнейшыя этапы гісторыі нашай дзяржавы: Кастрычніцкая рэвалюцыя, герачная стваральная праца савецкіх людзей, барацьба з фаншынскімі захонікамі. Але воль я ўспамінаю мінулы абласны агляд. І

Шмат твораў прысвечана Уладзіміру Ільічу Леніну. Сярод іх — партрэт Ільіча работы навучніка гарадскога прафесіянальна-тэхнічнага вучылішча Л. Драздо. Выхаванцы дзіцячага дома № 6 М. Грыбанюскі, У. Стральцоў і А. Зуеў паказалі граюры «Ленін у Кастрычніцкія дні», «Дом-музей ва Ульянаўску», «Смольны», «Дом-музей у Шуманскім».

Прыцягваюць увагу наведвальнікаў карціны маладога мастака П. Сітнікова «Набарэжная Дняпра», «Мора», «Кіеўскі пейзаж» і іншыя. Рабочы металургічнага завода імя Маскіноўска У. Лукашэвіч прадставіў партреты, пейзажныя зьгоды. Хвалюча напісаны пейзажы «Зімовы лес», «Лохва» рабочага завода «Стромашчына» П. Барашкава.

Не выстаўцы шмат твораў народных умельцаў. Гэта работы па дрэву і металу, мастацкія вырабы майстроў фабрыкі імя Крупскай, фабрыкі індпашыўдзнення і іншых прадпрыемстваў.

М. ЗАЕЛЫЦКІ.

даводзіцца канстатаваць, што тады паказ гісторыі нашай краіны быў болей маштабны. Хіба можна забыць «Васю Жабінкаўскага» (Варысаў), «Разлом» (Слуцкі), «Юнацтва бацькоў» (Пухавічы), «Выбачыце, калі ласка» (Маладзечна), «Чырвоныя кветкі Беларусі» (Бокшыцы), «Панарац-ветка» (Цімавічы).

Сёння гэты маштаб змяніўся, відаць, таму, што рэпертуар самадзейных калектываў не быў свечасова строга прадуманы.

Барысаўчане, як ужо гаварылася, пазналі на аглядзе «Глогна і шыт» па п'есе А. Галіева. У членаў журы і ў гледача складалася ўражанне, што народны тэатр на гэты раз выступіў ніжэй свайх магчымасцей. Драматургічны матэрыял не даў належнай прасторы для развіцця і вынаўдчыцтва. Такія сцэнічныя творы для барысаўчан — прайдзеныя этап.

Між іншым, п'еса «Глогна і шыт», якая, безумоўна, мае ўсе прымаў для сцэнічнага жыцця, стала сапраўднай «блядой» самадзейнага тэатральнага мастацтва Беларусі. Яе шырока ставілі на Магілёўшчыне, яна запаланіла Віцебшчыну, павіталася ўжо на Брэстчыне і ў рэпертуары т

В ЗАДАЧАХ ПАРТИЙНЫХ РЕВОЛЮЦИОННЫХ РАБОТНИКОВ ГЛАВКАНАННО ГАСТАНОВЫ ЦК КПСС «АБ ПАДРЫХОЎЦЫ ДА 50-ГАДДЗЯ ВЯЛІКАЙ КАСТРЬЧЫЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ»

ДАКЛАД КАНДЫДАТА ў ЧЛЕНЫ ПАЛІТБЮРО ЦК КПСС, ПЕРШАГА САКРАТАРА ЦК КП БЕЛАРУСІ ТАВАРЫША П. М. МАШЭРАВА

Таварышы! Вялікая падрыхтоўка вядоўца ў нашай краіне да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Да славян гаданні Вялікага Кастрычніка засталася вярхоў больш як 9 месяцаў.

Цэнтральны Камітэт КПСС прыняў пастанову «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі», у якой дадзены глыбокі аналіз значэння будучага юбілею для Савецкай краіны і ўсяго прагрэсіўнага чалавечтва, паказана веліч прагрэсіўнага нашай шляху, паставлены перад партыйнымі і грамадскімі арганізацыямі, усімі працоўнымі канкрэтныя задачы па падрыхтоўцы да славян гаданні. Улічваючы велізарную значнасць юбілейнага года ў жыцці нашага народа і дзейнасці партыйных арганізацый рэспублікі, бюро ЦК КПБ вырашыла ўвесці пытанне аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Кастрычніка на абмеркаванне пленума Цэнтральнага Камітэта.

Святкаванне гаданні Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі стала добрай традыцыяй савецкіх людзей і ўсіх працоўных свету. Яны адзначаюць гаданні рэвалюцыі як самую адданую, самую вялікую і змяняльную падзею.

50-годдзе Кастрычніка — гэта асаблівае свята, гэта свята перамогі камунізма, марксізма-ленінізма, жыццёвага пераможнага вучэння Уладзіміра Ільіча Леніна. У дні юбілею наша партыя і савецкі народ падняць вышэйшы профілеў свята, зацвярджаючы сваё пераможнае ўвасабленне ў чыстай істэрычнаму эпоху. На прыклад нашай краіны, якая раз будзе ўсёму свету прадэманстравана, што толькі сацыялістычнае грамадства здольнае вывесці чалавечтва з тупіка, у які яго завуў капіталізм, і вырашыць наступныя сацыяльныя праблемы. Што толькі сацыялізм адраўнавае неабмежаваную прастору развіццю прадукцыйных сіл, дазваляе пакончыць з эканамічнымі крызісамі, беспрацоўем, галечай працоўных мес, стварыць сапраўды ўмовы для росквіту навукі і культуры, для ўсебаковага ўдасканалення чалавечай асобы.

Кастрычніцкая рэвалюцыя — самая народная і самая вялікая з усіх рэвалюцый, якія ведае гісторыя. Зрабіла найбольшы пераважот у эканамічнай сацыяльна-палітычным, ідэалагічным і культурным жыцці мільянаў людзей. Шлях, пройдзены нашым народам за 50 гадоў Савецкай ўлады, як аб гэтым таварышы ў пастанове ЦК КПСС — гэта шлях ад памешчыцка-капіталістычнага ладу да карэнных сацыялістычных пераўтварэнняў, ад грамадства, якое не ведае эксплуатацыі, ад палітычнага абсурду працоўных — да сацыялістычнай дэмакратыі; ад пачынальнага прыгнечання народаў — да іх свабоды і роўнасці, дружбы і братэрства; ад тэхнічна-эканамічнай адсталасці — да сучаснай індустрыі і механізаванай калектыўнай сельскай гаспадаркі; ад неспыменнасці — да небыццёвага росту народнай адукацыі, навукі і культуры.

Сапраўды грандыёзна выгладзіла перамога савецкага народа. За пяцьдзесяць гадоў пераадолеў векавую адсталасць, голад, разруху, перанесці кровапралітныя войны і з гонарам выйці з усіх суровых выпрабаванняў, зрабіў сваю краіну самай магутнай дзяржавай свету — такога прыкладу яшчэ не ведала гісторыя. Цяпер асабліва відэочыныя поспехі савецкіх людзей у будаўніцтве новага грамадства, у эканамічным сааборніцтве з капіталізмам. Доля СССР у сусветнай прамысловай вытворчасці складала амаль 20 працэнтаў. Па выпуску прамысловай прадукцыі Савецкі Саюз займае другое месца, а па раду вядучых галін навукі і тэхнікі вышэй за першыя месяцы ў свеце. Нашы краіны займаюць пераважны лічбавы ў дасягненніх і дасягненніх у савецкай культуры. У гэты год, нават у нашых краінах, усе гэтыя дасягненні ў саўвядомым дні. Савецкія людзі ведаюць, што пачынаюць партый, усе яны намаганні накіраваны да таго, каб зрабіць іх жыццё яшчэ дашэй.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя, зробленая рабочым класам Расіі ў саюзе з працоўным селянствам, пад кіраўніцтвам партыі бальшавікоў, аказала рэспубліканскае ўздзеянне на ўсё чалавечтва. Працоўны Савецкай краіны, міжнародны рабочы клас, увесць прагрэсіўны свет выразае бачыць, якую магутную энергію абуўдзіла яна ў народных масах усіх краін і кантынентаў, якія гіганцкія сілы ўзяла да барацьбы за сацыялізм і нацыянальнае вызваленне, за перамогу дэмакратыі і сацыялізму. «... Мы маем права ганарыцца і мы ганарымся тым, — пісаў У. І. Ленін, — што на, нашу долю выпала іччасце дэманіць пабудову Савецкай дзяржавы, пачаць гэтым новую эпоху сусветнай гісторыі, эпоху нававінаў новага класа, прыгнечанага па ўсіх капіталістычных краінах і дучага паўсюды да новага жыцця, да перамогі над буржуазіяй, да дыктатуры пралетарыяту, да збудавання чалавечтва ад ярма капіталу, ад імперыялістычнай войны».

Напастагоддзе назад наша краіна была адзінай сацыялістычнай краінай у свеце. Цяпер ідэі Кастрычніцкай распушчаны на ўсёй планеце. На зямлі ўжо існуе 14 сацыялістычных дзяржаў. Створаная сістэма сацыялістычнага найвышэйшага істэрычнага заваяў міжнароднага рабочага класа, галоўнай рэвалюцыянальнай сілай нашай эпохі, найбольш надзейнай апары ўсіх народаў, якія змагаюцца за мір, нацыянальную свабоду, дэмакратыю і сацыялізм. Магутны сацыялістычны лагер на чале з Савецкім Саюзам, міжнародны камуністычны і рабочы рух цяпер рашаючым чынам аказваюць уплыў на істэрычны працэс развіцця чалавечга грамадства ад капіталізму да сацыялізму і камунізму.

Перамога Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі надала набываючы сьліу міжнароднаму рабочаму класу, усём барацьбітам за сацыяльны прагрэс. Яна злучыла ў адзін патаку барацьбу пралетарыяту і іных рэвалюцыянальных сіл за сацыялізм з барацьбой прыгнечаных народаў супраць нацыянальна-каліянальнага прыгнечання. Пад дэмакратычным уздзеяннем ідэі Кастрычніка, ідэі марксізма-ленінізма ўшар і ўблы развіццё на рабочы рух у краінах капіталу. Нарастаючы класавыя бітвы трымаюць капіталістычны свет у стане пастаяннага напружання, хістаючы і падточваючы яго асновы. Пад дэмакратычным уздзеяннем ідэі Кастрычніка, ідэі марксізма-ленінізма магутны вал нацыянальна-вызваленчых рэвалюцыянальных змаганьняў каляліяную сістэму імперыялізму. На руінах ганейнай сістэмы каляліянаму ўзнікла 70 незалежных дзяржаў, многія з іх, якія ацвярджаюць важнасць сацыяльнай пераўтварэнні, абеспечылі палітыку некапіталістычнага развіцця.

Адной з важнейшых рэвалюцыянальных заваяў Кастрычніка з'явілася згуртаванне народаў нашай Радзімы на аснове сапраўднага братэрства і рэспубліка ў адзіную многанародную Рэспубліку. Прыгнечаныя ленынскай нацыянальнай палітыкай, Камуністычная партыя і Савецкі ўрад адраўнава ясна Кастрычніцкай рэвалюцыі прынялі меры па аказанню шырокай дапамогі вызваленым ад сацыялізму і нацыянальнага прыгнечання народам у пераадоленні іх эканамічнай, палітычнай і культурнай адсталасці. Цяпер кожны ўдзельнік бачыць, які выдатны плён дало паспяховае вырашэнне нацыянальнага пытання ў нашай краіне.

Узятыя да свядомага істэрычнай творчасці народныя масы многанародна-наша Савецкага Саюза пераўтварылі сваё жыццё на сацыялістычных асновах. Перамога сацыяльнай справядлівасці, ліквідацыя класавых прыгнечанняў і нераўнавагі абуўдзілі небыццёва актыўнасць і ініцыятыўу найшырэйшых мас працоўных усіх нацыянальнасцей. Усе савецкія народы дабіліся яркага росквіту сваёй эканамічнай і культурнай дэмакратыі, які ніколі трывалася іх непарушнай дружбы. Якую б таліну жыцця працоўных мы ні ўзялі — усёды бачылі буйныя рэвалюцыяныя пераўтварэнні. Гэты працэс пачаўся на барыядах Вялікай Кастрычніка і франтах грамадзянскай вайны, і з таго часу ён не спыняў свайго добравольнага ўдзельніцтва на ўвесь парадак нашага жыцця.

Беларускі народ, які праішоў разам з вялікім рускім народам доўгі і славны шлях рэвалюцыянальнай барацьбы, адліч з першых падрыхтоў Кастрычніцкае ўзброенае паўстанне, якое рыхтавалася бальшавікамі, У. І. Леніным, Як вядома, у сваім дакладзе на істэрычным пасяджэнні ЦК нашай партыі 10 кастрычніка 1917 года У. І. Ленін, апалячваючы абстаноўку ў краіне, адзначаў баявую гатоўнасць рэвалюцыянальных мас Мінска, а таксама салдат Заходняга фронту да пачатку рашаючых дзеянняў. У пастанове Цэнтральнага Камітэта рэвалюцыянальнай выступілі масіўно і мінчан разгніўся іж выжыццель пераможнага паўстанца праграма Кастрычніцкага ўзброенага паўстання. Сацыялістычная рэвалюцыя ў Беларусі адбылася па сутнасці, адначасова з перамогай у Петраградзе і іных прамысловах цэнтрах Расіі. Ужо 25 кастрычніка 1917 года Савецкая ўлада ўсталявалася ў Мінску і яго наваколлі, а ў лістападзе ўлада перайшла ў рукі рэвалюцыянальных Савецкаў у Віцебску, Гомелі, Магілёве, на ўсёй тэрыторыі Беларусі.

Па закліку Камуністычнай партыі беларускі народ разам з ішымі народам нашай краіны ўзяўся на барацьбу супраць ішэземных захопнікаў і ўнутранай контррэвалюцыі. Маладая Савецкая дзяржава ў няроўных умовах вымушана была весці цяжкія, кровапралітныя і бліспытныя вайны з акупантамі. Сілавая Чырвоная Армія і беларускі партызан 10 снежня 1918 года былі вызвалены Мінск, а ў пачатку студзеня 1919 года немцы войскі былі выгнаны з усёй беларускай зямлі.

Беларускі народ ўпершыню ў гісторыі атрымаў магчымасць вырашыць пытанне аб сваім дзяржаўным самакіраванні. Першы з'езд Камуністычнай партыі Беларусі, які адбыўся ў канцы 1918 года, прыняў істэрычнае рашэнне аб утварэнні Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, а 1 студзеня 1919 года Часовы рэвалюцыянальны рабоча-сялянскі ўрад Беларусі абнарадаваў Маніфэст аб стварэнні БССР. Так былі пачаты пачатак новаму перыяду ў гісторыі Беларусі, перыяду нараджэння новай дзяржавы. 50-гадовы юбілей якой мы будзем адзначаць у студзені 1969 года.

Маладой Савецкай Беларусі з першых ж дзён яе ўтварэння давялося сутыкнуцца з суровымі выпрабаваннямі. Вясной 1919 года на тэрыторыі рэспублікі ўварваліся легіёны буржуазна-памешчыцкай Польшчы, накіроўваемыя англа-франка-амерыканскім імперыялістамі. Гэта быў трэці паход Антанты на Савецкую краіну, які закончыўся гэтак жа бясспэўна, як і першыя два походы аб'яднаных сіл ўнутранай і знешняй контррэвалюцыі. У ліпені 1920 года беларуская зямля была ачышчана ад ішэземных імпэрыялістычных ўварванняў буржуазна-памешчыцкай Польшчы ўдалося захіпіць захаднік часткі Беларусі і Украіны. Каля паловы беларускіх зямель аказалася адарваным ад маладой рэспублікі. Але працоўныя захаднік часткі Беларусі не маглі мірыцца са сваім бясспэўным стагнаццём. Пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі разам з польскім рабочым класам і кампартыяў Польшчы яны влі самаадданую барацьбу супраць польскіх падзёмшчыкаў і капіталістаў. У верасні 1939 года адзінсяцца заветная мара беларускага народа аб узяцці яна зямлі ў адзінай Савецкай сацыялістычнай дзяржаве.

Вялікі Ленін стварыў Беларускай ССР — ішэземна прадзіў бачкоўскай клопачы аб нашым народе, аб станаўленні і развіцці маладой беларускай дзяржавы, аб умацаванні Камуністычнай партыі Беларусі. У дружнай сілкі народах Савецкага Саюза рабочы клас, калгасны селянства, інтэлігенцыя нашай рэспублікі за гады Савецкай ўлады дабіліся выдатных поспехаў па ўсіх галін дзяржаўнага, гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Абараняючыся на шчодрую, бекарыслівую дапамогу народаў-братоў, і перш за ўсё вялікага рускага народа, Беларусь ператварылася з адсталой ускарны царскай Расіі ў высаркавітую сацыялістычную рэспубліку.

Тэперальны сакратар ЦК КПСС Леанід Ільіч Брэжнэў у дакладзе на сходзе партыйнага асянкі Мінскай вобласці ў студзені г. г. таварыш: «Працоўныя Беларусі правілі высоні працоўны энтузіязм у гады нашых сусветна славутых пяцігодкаў, паказвалі прыклад мужнасці і гераізму ў цяжкі перыяд Вялікай Айчыннай вайны. Пад кіраўніцтвам партарганізацыі працаўніц рэспублікі пры брацкай дапамозе ўсяго савецкага народа ў кароткі тэрмін аднавілі разбураную вайной народную гаспадарку і чыер вярнулі працоўны над ацвярдзеннем вялікіх планаў камуністычнага будаўніцтва».

Як вы ведаеце, наша рэспубліка за выдатны поспехі ў сацыялістычным будаўніцтве і за паспяховае аднаўленне разбуранай у перыяд вайны народнай гаспадаркі і буйнага дасягненні беларускага народа ў дашэйным развіцці прамысловасці, будаўніцтва, сельскай гаспадаркі і культуры двойчы ўдасцена вышэйшай урадавай ўзнагароды — ордэна Леніна.

Надаюна горад Мінск і Мінская вобласць былі ўзнагароджаны ордэнам Леніна за мужнасць і гераізм, самаадданую партызанскую барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны і за поспехі, дасягнутыя ў аднаўленні і ў развіцці народнай гаспадаркі горада і вобласці.

Працоўныя сталіцы і Мінскай вобласці, які ўвесь беларускі народ, удзельнічаючы ў ўраду за высокую ацэнку іх працы і поўная

рашучасці панмажць поспехі, дасягнутыя за гады Савецкай ўлады.

Паглядзець, як бурна развілася эканаміка і культура рэспублікі.

У 1966 годзе магучасць электрастанцый Беларусі ўзраста ў параўнанні з 1913 годам у 936 разоў, а выпрацоўка электраэнергіі павялічылася ў 3.150 разоў.

Толькі за гады самігоддзі ў рэспубліцы пабудавана і ўведзена ў дзеянне больш як 300 буйных прадпрыемстваў і цэхаў, у тым ліку талія індустрыяльныя гіганты, як Першы і Другі Салігорскія калійныя камбінаты, Паліцкі нафтаперапрацоўчы, Гродзенскі азотна-калійны і Мінскі матарныя заводы, Беларускі аўтазавод, Свєтлагорскі завод шчучынага валаіна, Баранавіцкі бавоўняны камбінат, Віроўзскі і Васілевіцкі электрастанцыі і ішныя. Створана магутная будаўнічая індустрыя. Значнае развіццё атрымалі чыгуначны, аўтамабільны, авіяцыйны і рачны транспарт, аснашчаны сучаснай тэхнікай.

Намаганні нашых вучоных, геологаў і разведвальнікаў былі абертнуты сцягнэнні аб беднасці нетраў беларускай зямлі. Яна адрыла савецкім людзям свае скарбы ў выглядзе багатайшых пакладаў калійных солей, нафты, бурых вугалюў, гаручых сландэў.

Вялікі дасягненні ў галіне прамысловасці, будаўніцтва, транспарту, сувязі з'яўляюцца вынікам самаадданай працы рабочых, інжынераў, тэхнічнаў, работнікаў навукі рэспублікі, ярым савецкім з'яўляюцца і ішымі дзяржавамі і брацкага супрацоўніцтва народаў нашай вялікай многанародна-наша Радзімы.

Паспяховае ацвярдзенне сацыялістычнай індустрыялізацыі стала асновай для ацвярдзення ленынскага кааператыва гаспадаркі. Ліквідацыя памешчыцкага і кулацкага землеўладання, калектывізацыя сельскай гаспадаркі прывялі да перамогі сацыялістычных грамадскіх адносін у вёсцы. На месцы распыленых дробных селянскіх гаспадарак у Беларусі, як і ва ўсёй краіне, ўзніклі калгасы і саўгасы, якія пераўтварылі ўмовы жыцця, працы і быту селянства. Сельская гаспадарка стала буйной, механізаванай, узрасла ў таварыства, вывясіла прадукцыйнасць працы ўмільяраў.

У нашых саўгасах і ішых сельскагаспадарчых рэспублікі цыпер налічваецца звыш 60 тысяч фізічных трактараў, каля 16 тысяч сельскагаспадарчых камбайнаў, больш як 40 тысяч гразавых аўтамабіляў і шмат ішых сельскагаспадарчых машын. Цыпер Беларусь ператварылася ў буйнога пастаўшчыка на агульнасаюзны рынак мяса, малака і малочных прадуктаў, цукру, ільну, фруктаў і агародніны.

Магутны ўздым сацыялістычнай эканамікі, рост прадукцыйнасці працы, напаленне грамадскага багацця стварылі магутную аснову для наўлішняга павышэння жыццёвага ўзроўня савецкага народа. Больш як дзве трэці наўлішняга даходу ідзе ў асабістае спажыванне насельніцтва. У нашай рэспубліцы за гады Савецкай ўлады дзяржава ўклала толькі ў жыллёвае будаўніцтва адні мільярд 728 мільянаў рублёў. Пабудавана жыльня дамы агульнай плошчай 34,2 мільёна квадратных метраў. Завершана радыёфікацыя гарадоў і сёл. У гарадах кожная трэцяя, а ў вёсцы кожная трынаццатая сям'я мае тэлевізар.

Колькасць бальніц установаў у рэспубліцы ў параўнанні з дарэвалюцыянным перыядам павялічылася ў чатыры з лішнім разы, а колькасць бальніцкоў ложаў — больш чым у дваццаць разоў. Па забеспячэнню насельніцтва ўрачамі БССР апарэдаваў самыя развітыя клінічныя гарады. Да рэвалюцыі ў беларускіх кансультацыях і паліклініках і дзіспэнсарах цыпер іх больш як 500, не было дзіспэнсараў і іслаў, а цяпер каля 2.000, не было дзіспэнсараў і іслаў, а цяпер іх — 25. Дзякуючы гэтай амаль у два разы павялічылася сярэдняя працягласць жыцця людзей.

Правы на працу і адпачынку, на бяссплатную адукацыю, медыцынскае абслугоўванне і пенсіюнае забеспячэнне сталі натуральнымі і прычынамі для кожнага савецкага чалавека. Сацыялізм прывёс працоўным упэўненасць у заўтрашнім дні. Над імі больш не вісць страх беспрацоўя, самавольства і галечы. Клопаты партыі і ўрада аб тым, каб жыццё савецкіх людзей з кожным днём становілася лепшым і прыгажэйшым, прыносяць усё больш багаты плён.

За гады Савецкай ўлады ў рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, ацвярдзена сапраўднае культурна-рэвалюцыянальнае. Калі да Вялікай Кастрычніка амаль 90 працэнтаў насельніцтва Беларусі амаль неспыменнае, то цяпер неспыменнасць поўнасцю ліквідавана. У народнай гаспадарцы рэспублікі працуе каля 430 тысяч спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй. У 28 ву займаецца 116 тысяч студэнтаў, г. зн. амаль столькі, колькі іх было ва ўсёй царскай Расіі. Калі ў першыя гады Савецкай ўлады ў Беларусі на кожны 100 чалавек штогод выдаваўся толькі адзін экзэмпляр кнігі, то цяпер іх выпускаецца 300. Кожная тысяча чалавек насельніцтва атрымляе 1,13 экзэмпляраў газет і часопісаў. І такіх параўнанніў можна прывесці шмат.

Працоўныя Беларусі атрымалі неабмежаваны доступ да ўсіх скарбаў навукі і культуры, узніклі на вяршыню сацыяльнай і навукова-тэхнічнага прагрэсу.

Сапраўднага росквіту дасягнулі беларуская літаратура і мастацтва. Лепшыя творы беларускіх пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў увайшлі ў златы фонд многанародна-наша прычына культуры, атрымалі ўсеагульнае прызнанне. Вялікі ўклад у развіццё навукі, эканамікі, культуры ўносяць беларускія вучоныя, інжынеры, афіцэры, рабочыя і навуковыя ўстановы.

Гаворачы аб нашых сапраўдных выдатных дасягненнях ва ўсіх галін грамадскага жыцця, мы не павінны забываць і ўмоў, у якіх пракадзі будаўніцтва сацыялізма, і таго ўзроўня эканамікі, які дастаўся нам у спадчыну ад старога грамадства. Трэба напамінаць, што з 50 гадоў нашага цяжкага, але гераічнага шляху, 7 гадоў ішло на наўлішняе нам спускальніцкі вайны і 11 гадоў на ліквідацыю іх няшчэпных вынікаў.

Успомніце, у якім становішчы знаходзілася народная гаспадарка Беларусі пасля вызвалення яе ад інтэрвэнту ў 1920 годзе. З 715 прамысловых прадпрыемстваў усходніх абласцей рэспублікі засталася толькі 235, прычым многія з іх разбураўлі з-за адсутнасці палва, скарывані і абсталявання. Валова прадукцыя буйной прамысловасці складала ўсяго толькі 2,3 працэнта да ўзроўня 1913 года.

сёння параўноўваем аб'ём прамысловай вытворчасці з узроўнем дарэвалюцыянальнай Беларусі, трэба ўлічваць, што нам прыйшлося двойчы — у 1921 і 1944 гадах, адчуваючы востры недахват не толькі ў матэрыяльных, але і ў людскіх рэсурсах, пачынаць не з рублёў 1913 і 1940 гадоў, а фактычна са значна больш нізкага ўзроўня. Калі мы гаворым, што валавая прадукцыя прамысловасці рэспублікі ў 1965 годзе перавысіла ўзровень 1913 года ў 56 разоў, то ў параўнанні з 1920 годам яна павялічылася ў 258 разоў. Выпуск прамысловай прадукцыі рэспублікі ў 1965 годзе ў 3 чоткі выправаўся ў параўнанні з валавым 1940 годам у 7 разоў, а ў параўнанні з 1945 годам прыкладна ў 35 разоў.

У гэтых лічбах ярка адлюстроўваюцца бясспрэчны перавагі сацыялістычнага грамадскага і дзяржаўнага ладу, багатайшай сілы нашага народа. Веліч сацыялізма як ідэі і сістэмы грамадскіх адносін з асаблівай сілай прывялі нас, што, нягледзячы на велізарныя цяжкасці і няшчэпны, наш народ здзейсніў тое, што многім сучаснікам здавалася немагчымым і недасягальным. Ідучы дарогай пераадолення вялікай, дарогай пошукаў, праверкі на практыцы многіх тэарэтычных ідэй, партыя і народ пазналі іж рэдасць вялікіх перамож, так і горчы страў, часовыя няўдачы і памылкі. Але нішто не магло спыніць нашага руху наперад. З усіх выпрабаванняў наша партыя, савецкі народ выходзілі яшчэ больш загартаванымі, больш моцнымі, умудроным новым вопытам.

За гады Савецкай ўлады ў нас у рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, выраслі пакаленні людзей з высокай палітычнай свядомасцю, новымі адносинамі да працы, выхаваных у духу калектывізму і таварыства, савецкага патрыятызму і пралетарскага інтэрнацыяналізму. У гарніле рэвалюцыянальных бітваў, у барацьбе за пабудову сацыялізму і абарону яго заваяў сфарміраваліся новы характар чалавека — рэвалюцыянера і непахіснага змагара за нашу вялікую справу.

Працоўныя Беларусі наўк захаваюць паміць аб праслаўленых бальшавіках-ленінах М. В. Фрунзе, А. Ф. Мяснішчыну, В. Г. Кірыну, І. Я. Алібэгаў, І. П. Голубева, М. А. Лыўкову, А. Р. Салаўя, С. Д. Вілюге, якія ўзначалі барацьбу беларускага народа за ўсталяванне і ўсталяванне ўлады Савецкаў. Ніколі не забудуцца імяны стваральнікаў першай сацыялістычнай індустрыі, ударнікаў працы, зачынальнікаў стыханскага руху, арганізатараў першых калгасаў, саўгасаў і МТС: ударніка першай пяцігодкі рабочага Барысэўскага фабрыка-завалавага камбіната С. Е. Аршоховіча, старшын першага калгаса Паланскага раёна С. О. Вістунова, члена ЦКВ БССР у 1924 г., старшын калгаса О. Т. Капацкі, Героя Сацыялістычнай Працы В. П. Коўзель, брыгадзіраў эканамічна-трактарнай галды Ільішскай МТС С. П. Рачок, машыніста паравозака дэпо станицы Гомель, ганаровага чыгуначніка СССР В. П. Трубалева і многіх ішых патрыятаў-энтузіястаў, самаадданых барацьбітоў за новую сацыялістычную Беларусь.

Не згадуючы ў вянках гераічнай подзвігі савецкіх людзей, салдат і камандзіраў Савецкай Арміі, якія ў жорсткай барацьбе з нямецкім фашызмам адсталі гонар, свабоду і незалежнасць нашай Радзімы, выраталі ўсё чалавечтва ад пагрозы занявольвання.

Савецкія людзі па праву ганарыцца баявымі справамі партызанскіх атрадаў, брыгад і злучэнняў Беларусі, якімі ў гады Вялікай Айчыннай вайны камандавалі талія выдатныя арганізатары партызанскага руху, як П. П. Бумажнік, К. А. Заслоў, М. Ф. Шымароў, Ф. Маркаў, В. і Калод, Р. Н. Мацўльскі, К. П. Арлоўскі, В. З. Корж, Е. П. Барышнін, Ф. Ф. Дуброўскі, А. Ф. Данукаў, П. Б. Палачнін і ішныя. Будзе жыць у стагоддзі памяць аб ратных подзвігах партызан Міхаіла Сільніцкага, Аляксандра Ісаачына, Івана Чукаля, Барыса Дзмітрыева, Веры Харужай, Алеяны Коласавой, Зінаіды Партунова, юных партызан Коль Гойшыка, Марата Казя і многіх ішых патрыятаў, якія прывялі бяззапэўную мужнасць і храбрасць у барацьбе з ворагам і аддалі сваё жыццё за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы.

Ніколі не забудзе народ імяны патрыятаў-падоўжальчыкаў Мінска — Тэроў Савецкага Саюза Ісая Каляца, Івана Наўшчына, Яўдзія Клува, Міхаіла Кельмы, Уладзіміра Амельнікова, а таксама савецкіх ішых патрыятаў, якія сваёй гераічнай справай праславілі нашу рэспубліку і яе народ.

Неўміручы масыя подзвігі нашых людзей на франтах вайны і ў мірнай працы — ацвярджаюць сведчанне непарушнага сацыялізнага палітычнага і ідэянага адзінства савецкага народа, яго высокага патрыятызму і інтэрнацыяналізму.

Наш народ свята захоўвае і развівае славян рэвалюцыянальнае, баявыя і працоўныя традыцыі, панмажць славу сваёй Айчыны. На ўсіх участках грамадскай вытворчасці разгарнулася масівае сацыялістычнае сааборніцтва, множацца патрыятычныя пачынанні.

Намечаныя партыйныя планы дашэйшага ўздыму эканамікі і культуры краіны, павышэння народнага дабрабыту паспяхова ўвасабляюцца ў канкрэтныя справы, станаюцца галоўнымі змаганьнямі жыцця дасягненні ўсіх працоўных. Як ідэя з ідэянага ацвярдзення і ацвярдзення Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення СССР, работнікі прамысловасці далі ў мінулым годзе звышпланаванай прадукцыі больш чым на 5,5 мільярд рублёў. Значна ўзраста прадукцыйнасць працы, эканамія ад зніжэння сааборку прадукцыі складала прыкладна наўра мільярд рублёў. Першы год пяцігодкі адзначан вялікімі дасягненнямі працоўна-сельскай гаспадаркі краіны. Яны вырадзілі добры ўрадаў усе асноўных сельскагаспадарчых культур, забеспяцілі значнае павышэнне прадукцыйнасці грамадскай жылвагадоўлі.

Аб'ём прамысловай вытворчасці ў нашай рэспубліцы ўзрос у мінулым годзе не на 9, як прадугавілі ідэянага, а на 13 працэнтаў. Атрымана звыш планаванай прадукцыі сотні мільянаў рублёў, у тым ліку на дзесяці мільянаў руб

